

Het nieuwslandschap in Vlaanderen

Nieuws is overal om ons heen en de hele dag komen we ermee in aanraking. Voor de komst van het internet bleef de verspreiding van nieuws beperkt tot de krant, de televisie en de radio. Nu zijn er heel wat extra manieren om nieuws te volgen: via Google, onafhankelijke nieuwssites, Facebook of Twitter,... Hoe je nieuws volgt, kies je zelf en verschilt van persoon tot persoon.

In de volgende opdrachten onderzoeken de leerlingen de verschillen en overeenkomsten tussen de verschillende soorten nieuwsmedia op het vlak van onderwerpen, stijl en vormgeving.

- 1 Verdeel de klas in groepjes van 4. Elk groepje zal een andere nieuwsbron analyseren. Volgende nieuwsbronnen worden besproken:
 - Papieren kranten
 - Online kranten
 - Onafhankelijke nieuwssites
 - Sociale media

- 2 De leerlingen analyseren in groep de gekozen nieuwsbron aan de hand van een opdrachtenkaart. Voor elk medium is er een specifieke opdrachtenkaart. Geef de leerlingen een kwartier om hun opdrachtenkaart te maken. Ze noteren hun antwoorden.

A Opdrachtenkaart papieren kranten

De leerlingen worden even redacteur van een papieren krant. Bekijk de verschillende papieren kranten en los onderstaande vragen op:

- Welke papieren kranten zijn er allemaal?
- Welke kranten zijn kwaliteitskranten/populaire kranten?
- Wat is het hoofdartikel? Is dit overal hetzelfde? Waarom wel/niet?
- Hoe ziet de coverpagina eruit?
 - Hoeveel artikels staan er op de coverpagina?
 - Hoeveel artikels gaan over lokaal nieuws?
 - Hoeveel foto's staan er op de coverpagina?
- Wat is kenmerkend voor papieren kranten? Op papier, beperkt in formaat, geen interactie, niet multimediaal voorpaginanieuws, ochtend- en weekendkrant, betalend,...

B Opdrachtenkaart online kranten

De leerlingen worden even redacteur van een online krant. Bekijk de verschillende online kranten en los onderstaande vragen op:

- Welke online kranten zijn er?
- Welke kranten zijn kwaliteitskranten/populaire kranten?
- Wat is het hoofdartikel? Is dit overal hetzelfde? Waarom wel/niet?
- Wat valt je op aan de layout van de verschillende websites?
- Welk soort content?
- Hoe snel worden berichten online gezet? Hoeveel?
- Wat is kenmerkend voor een online krant? Digitaal, interactief, multimediaal, snel, themadossiers, groot deel is gratis, ...
- Wie is het doelpubliek? Waarom denk je dat?

Het nieuwslandschap in Vlaanderen

A Opdrachtenkaart onafhankelijke nieuwssites

De leerlingen worden even redacteur van een onafhankelijke nieuwssite. Bekijk de verschillende nieuwssites en los onderstaande vragen op:

- Welke onafhankelijke nieuwssites zijn er?
 - Newsmonkey.be, Express.be, Apache.be, DeWereldMorgen.be, Doorbraak.be, MO*/MO.be, rekto:verso.be, Zeronaut.be, StampMedia.be en Charlie
- Hoe zijn deze onafhankelijke nieuwssites opgebouwd?
- Zijn er verschillende tussen de onafhankelijke nieuwssites?
 - Vormgeving, type bericht ...
- Zijn ze gespecialiseerd in een bepaald thema?
 - Kenmerkend voor de site van MO* is de focus op mondiale thema's zoals globalisering, klimaatverandering, ontwikkeling, migratie, internationale politiek, etc...
 - Apache legt de nadruk op onderzoeksjournalistiek, diepgravende berichtgeving en duiding. Apache schetst de context van het maatschappelijk debat, legt wantoestanden bloot en graaft dieper naar de verhoudingen en relaties van de spelers rond een bepaald onderwerp.
- Hoe snel worden berichten online gezet? Hoeveel?
- Wat is kenmerkend voor deze onafhankelijke nieuwssites?
 - Digitaal, soms betalend, uitgebreidere artikels, interactief, geen vast publicatiemoment, nadruk op duiding en inzicht, focus op bepaalde thema's,
- Wie is het doelpubliek? Waarom denk je dat?

B Opdrachtenkaart sociale media

Bekijk de verschillende sociale mediakanalen (Facebook en Twitter) van een online krant en nieuwssite (bv. De Standaard, Het Nieuwsblad en Newsmonkey) en los onderstaande vragen op:

- Wat valt op als je de sociale media analyseert? Afbeeldingen, videomateriaal, ...?
- Hoeveel artikels worden er per dag online gezet? Hoe snel?
- Welke thema's komen aan bod?
- Waarvoor worden sociale media voornamelijk gebruikt?
- Wat is kenmerkend voor sociale media? Kort en bondig, opvallen in één zin, doorklikken naar site, niet alle artikels van site worden gepubliceerd, ...
- Wie is het doelpubliek? Waarom denk je dat?

3 Meng nadien de groepen zodat in elke groep de verschillende nieuwsbronnen vertegenwoordigd zijn. De leerlingen moeten in deze fase aan elkaar uitleggen wat kenmerkend is voor hun nieuwsmedium. Ze gaan op zoek naar de gelijkenissen en verschillen.

- Welke nieuwsmedia coveren het meeste nieuwsberichten? Welke het minst? En waarom?
- Is er een verschil tussen het publiek van de nieuwsmedia? Waarom denk je dat?
- Hoe brengen de verschillende nieuwsmedia een verhaal? Is er een (inhoudelijk) verschil? Waarom denk je dat?
- Hoe verschilt de content en layout van papieren kranten met online kranten, onafhankelijke nieuwssites en sociale media?
- Waarom verschillen de frontpagina en homepagina van de verschillende nieuwsmedia?
- Welke bron is het meest betrouwbaar? Welke het minst? Welke bron is het meest geschikt voor breaking news? Waarom? Welke het minst?
- Waarom zijn er verschillen tussen de nieuwsmedia?

Het nieuwslandschap in Vlaanderen

1 Nadien bespreek je klassikaal de kenmerken van het Vlaamse Nieuwslandschap aan de hand van enkele stellingen. Zo herhalen de leerlingen de verschillende aspecten van wat ze gezien hebben en leren ze ook argumenteren.

- Papieren kranten zijn beperkt
- Online kranten zijn kwaliteitsvoller dan onafhankelijke nieuwssites
- Online nieuws is sneller en actueler dan nieuws in een papieren krant
- Op kranten- en onafhankelijke nieuwssites kan je meer dan alleen de krant lezen
- Een populaire krant is minder kwaliteitsvol dan een kwaliteitskrant
- Digitalisering is heel belangrijk, maar papieren kranten zijn en blijven dat ook
- Digitalisering is belangrijk, maar de druk van papieren kranten mag stopgezet worden
- Er moet niet langer ingezet worden op digitaal, er is voldoende aanbod.

Extra opdracht — Verschillende perspectieven op nieuws

X

Laat de leerlingen een artikel uitkiezen dat hen aanspreekt in een willekeurige krant. Laat hen hetzelfde nieuwsbericht ook zoeken in andere nieuwsmedia zodat ze de kenmerken van de soorten nieuwsmedia hier op kunnen toepassen. Begrijpen de leerlingen waarom die verschillen tussen de verschillende nieuwsmedia er zijn?+

Het nieuwslandschap in Vlaanderen

Achtergrond informatie

Papieren kranten

Op de Vlaamse krantenmarkt vinden we een zevental grote krantentitels terug, georganiseerd in drie overkoepelende mediagroepen. Zij zorgen ervoor dat de kranten dagelijks worden gemaakt, gedrukt en verdeeld. De Standaard, Gazet van Antwerpen, Het Belang van Limburg en Het Nieuwsblad worden uitgegeven door **Mediahuis**. De Morgen en Het Laatste Nieuws zijn kranten van **De Persgroep Publishing**. De Tijd wordt uitgegeven door **Mediafin**. Daarnaast kunnen we de kranten ook indelen volgens het lezerspubliek dat ze willen bereiken. Op die manier onderscheiden we ruwweg drie types kranten.

De **regionale kranten** leggen de klemtoon op lokaal nieuws, specifiek gericht op inwoners van een bepaalde streek of regio. In Vlaanderen zijn er twee grote regionale kranten, namelijk de Gazet van Antwerpen en Het Belang van Limburg. Daarnaast bestaan er een viertal **publiekskranten of populaire nationale kranten**. Het zijn kranten die op een breed publiek mikken. Voorbeelden van populaire nationale kranten zijn: Het Nieuwsblad & Het Laatste Nieuws, Gazet van Antwerpen en Het Belang van Limburg. Verder kennen we in Vlaanderen ook **kwaliteitskranten of kwaliteitskranten** namelijk De Morgen, De Standaard en De Tijd.

Een populaire krant is zeker niet minder goed dan een kwaliteitskrant, ze focussen zich alleen op een andere doelgroep en brengen daarom een ander soort nieuws. Sommige mensen lezen graag economisch nieuws, andere mensen liever persoonlijke verhalen: er is voor elk wat wils en de kranten spelen daar graag op in.

Bovenstaande kranten maken deel uit van het pakket dat wordt aangeboden in het kader van Nieuws in de Klas. Daarnaast is ook Metro een populaire (doch kleinere) krant. Metro wordt elke dag gratis verdeeld in trein en metrostations.

Online nieuws

De krantensector in Vlaanderen is door de jaren heen veranderd door de komst van het internet. Elke krant heeft ondertussen ook een **online versie, digitale versie, krantenapps** en is aanwezig op sociale media.

We maken een onderscheid tussen de **digitale krant** en de **online**

krant: de digitale krant is een gedigitaliseerde versie van de papieren krant, met de online krant bedoelen we de krantenwebsites.

Er zijn ook heel wat onafhankelijke **nieuwssites**, die elke dag berichten en artikels de wereld insturen. De meest gekende onafhankelijk-

ke nieuwssites op dit ogenblik zijn Newsmonkey.be, Express.be, Apache.be, DeWereldMorgen.be, Doorbraak.be, MO*/MO.be, rekto:verso.be, Zeronaut.be, StampMedia.be en Charlie. Deze initiatieven worden onder gebracht onder de noemer **Media 21**. Zij geven een kritische blik op de actualiteit.

Kenmerken

Op de online kranten- en onafhankelijke nieuwssites kan je veel meer dan enkel artikels lezen. Het digitale heeft ervoor gezorgd dat er nieuwe mogelijkheden ontstaan. Zo is sprake van meer interactiviteit, heeft nieuws een meer multimediaal karakter en journalisten kunnen sneller bericht geven. Bij sommige artikels horen ook filmpjes of geluidsfragmenten of er wordt gerefereerd naar andere bronnen, rechtstreeks via hyperlink. Onder de artikels kan je vaak je mening kwijt over wat in de berichten staat.

De artikels die je in een papieren krant terugvindt, kan je vaak ook in dezelfde vorm terugvinden op de krantenwebsites. Soms worden artikels voor online publicatie ingekort of net sterk uitgebreid. De papieren krant is beperkt in formaat: er is een vast aantal pagina's en de redacteurs moeten rekening houden met het formaat van de krant. Er kunnen elke dag maar een beperkt aantal artikels verschijnen over een bepaald thema in de papieren krant. Dat probleem stelt zich niet online: er kunnen heel

wat meer artikels op de website, die over een ruime database beschikt. Er wordt ook vaak gewerkt met themabundels waarin bijvoorbeeld artikels en beeldmateriaal rond terrorisme, een bepaald land of een natuurramp worden gebundeld. Sommige online artikels zijn betalend.

Alle artikels die ooit op de nieuws- en krantensites verschenen, worden bewaard in het archief die je ook kan raadplegen via de zoekfunctie op de site.